

Innhold

Forord.....	5
-------------	---

DEL I

Introduksjon	21
1. Hva boken handler om	21
2. Mineraler – begrepet	21
3. Utnyttelsen av mineralressursene i dag – noen nøkkeltall	21
4. Tiden fremover	22
5. Tidligere rettslig regulering	23
6. «Grunneiers mineraler» nå underlagt bergverkslovgivningen	24
7. Øvrig lovgivning av betydning for bergverksvirksomhet	24
8. Tre spesialfelter: Samiske rettsforhold, ressurser på Svalbard og undersjøiske ressurser	24

DEL II

Lov 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)	29
1. Loven av 2009 avløser bergverksloven av 1972 (lov 70/1972)	29
2. Bergverksvirksomhetens fire faser	30
3. Senere endringer i loven	30
4. Forholdet til øvrig lovgivning og til folkeretten	31
5. Forvaltningsregimet	31
6. Tinglysing og matrikulering	32
7. Konkurransen mellom statens og grunneiers mineraler	34
8. Rettskilder	34
9. Litteratur	35

Kapittel I

Innledende bestemmelser	37
1. Oversikt over kap. I	37
§ 1. Lovens formål	37
1. Formål: det samfunnsmessig forsvarlige	37
2. «Bærekraftig utvikling»	37
3. Tolkning i lys av § 2	38
§ 2. Hensyn ved forvaltning og bruk av mineralressursene	38
1. En ikke-uttømmende oppregning av relevante hensyn	38

2. Bokstav a – verdiskapning og næringsutvikling	38
3. Bokstav b – naturgrunnlag og samiske interesser.	39
4. Bokstav c – omgivelsene og nærliggende områder under drift	39
5. Bokstav d – miljømessige konsekvenser av utvinning	39
6. Bokstav e – langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området	40
7. Sammenfatning	40
§ 3. Saklig virkeområde	40
1. Oversikt.	40
2. Første ledd – kartlegging	41
3. Annet ledd – utnyttelse.	41
4. Tredje ledd – kompetanse til å løse grensetilfeller.	41
§ 4. Stedlig virkeområde	42
1. Oversikt.	42
2. Første punktum – norsk territorium	42
3. Annet punktum – strand og fjord	42
4. Særlige begrensninger	43
§ 5. Forholdet til annet regelverk	43
1. Oversikt.	43
2. Første punktum – tillatelser	44
3. Annet punktum – annen rammelovgivning	44
4. Oversikt over rammelovgivningen.	44
5. Samordningsproblemet	50
§ 6. Forholdet til folkeretten.	51
1. Folkerett og samiske rettigheter	51
§ 7. Lovens mineralkategorier	52
1. Litt terminologi: mineraler, metaller og malmer mv.	53
2. Den grunnleggende sonndring mellom statens og grunneierens mineraler.	54
3. Første ledd – statens mineraler.	54
4. Annet ledd – grunneiers mineraler.	54
Kapittel 2	
Leting	56
§ 8. Leteretten.	56
1. Oversikt.	56
2. Første ledd – lovens leterett	56
3. Annet ledd – andres rett etter mineralloven.	57
§ 9. Leterettens omfang	57
1. Første ledd – begrensning til overflateinngrep.	58
2. Annet ledd – skade av betydning: samtykke fra grunneier og bruker.	58
3. Varsling, aktsomhet og erstatningsansvar.	59
§ 10. Varslingsplikt.	59
1. Oversikt.	59
2. Første ledd – leterens varslingsplikter	59
3. Annet ledd – særregler for Finnmark.	60

4. Tredje ledd – forskriftshjemmel	60
5. Sanksjoner	60
Kapittel 3	
Undersøkelse av grunneiers mineraler	61
1. Oversikt	61
2. Grunneiers egne undersøkelser	61
3. Øvrig lovgivning	61
§ II. Avtale om undersøkelsesrett	61
1. Første punktum – undersøkelsesrett beror på avtale	62
2. Annet punktum – undersøkelsesrett ved ekspropriasjon	62
3. Fortrinnsrett?	63
§ I2. Prøveuttak	63
1. Hva er prøveuttak?	63
2. Første ledd – dobbelt grunnlag for prøveuttak	64
3. Annet ledd – innhentelse av uttalelser	64
4. Tredje ledd – varsel om igangsettelse	64
5. Fjerde ledd – særregler for Finnmark	65
6. De generelle regler i kap. 8	65
7. Om DMFs beslutninger	65
Kapittel 4	
Undersøkelse av statens mineraler	66
1. Oversikt	66
2. Saksbehandlingsregler	66
§ I3. Søknad om undersøkelsesrett	67
1. Oversikt	67
2. Første ledd – søknaden	67
3. Forskriftens supplerende regler	68
4. Annet ledd – flere undersøkelsesretter?	68
5. Tredje ledd – utvinningsrett og undersøkelsesrett	69
6. Fjerde ledd – særregler for Finnmark	69
§ I4. Forholdet til andre rettighetshavere	69
1. Bakgrunn	69
2. Første ledd – lik prioritet	69
3. Annet ledd – yngre viker for eldre	69
§ I5. Undersøkelsesområdet	70
1. Bakgrunn	70
2. Dagens regel – finnes i forskrift	70
§ I6. Prioritet	70
1. Første ledd	71
2. Annet ledd – forskriftshjemmel	71
§ I7. Søknad om undersøkelser i Finnmark	71
1. Oversikt	71
2. Første ledd – «særskilt tillatelse»	72

3. Annet ledd – søkers opplysningsplikt	72
4. Tredje ledd – en skjønnsmessig avgjørelse	73
5. Fjerde ledd – parter som skal høres	73
6. Femte ledd – avgjørelseskompetanse over til departementet	73
7. Sjette ledd – klage til Kongen	73
§ 18. Varslingsplikt	73
1. Oversikt	74
2. Første ledd første punktum – undersøkers varslingsplikt	74
3. Første ledd annet punktum – DMFs viderevarsling	75
4. Annet ledd – særregler for Finnmark	75
5. Tredje ledd – varselets innhold	75
6. Fjerde ledd – forskriftshjemmel	76
§ 19. Undersøkelsesrettens innhold	76
1. Oversikt	76
2. «Nødvendige undersøkelser»	77
3. Tilgang til og rettigheter i undersøkelsesområdet	77
4. Undersøkelsen berører flere bruksnummer	77
§ 20. Prøveuttak	78
1. Omfattende undersøkelse i form av prøveuttak	78
§ 21. Sikkerhetsstillelse	78
1. Grunneier/bruker krever sikkerhetsstillelse	79
2. Annet ledd om skjønnavgjørelse	79
3. Både eier og bruker krever sikkerhet	80
4. DMF kan kreve sikkerhet stillet	80
§ 22. Opphør av undersøkelsesretten	80
1. Første ledd – undersøkelsesrettens opphør	80
2. Annet ledd – særlig om opphørstidspunktet	81
§ 23. Forlengelse av undersøkelsesretten	81
1. Oversikt	82
2. Første ledd – forlengelse pga. ekstraordinære forhold	82
3. Annet ledd – forlengelse pga. tvist	82
4. Søknadsfrist og skjønn	82
§ 24. Karantene ved opphør av undersøkelsesrett eller utvinningsrett	83
1. Oversikt	83
2. Første ledd – undersøkelsesrett og karantene	83
3. Annet ledd – utvinningsrett og karantene	83
4. Opphør i medhold av § 65	83
§ 25. Undersøkelsesrapporter, måledata og prøvemateriale	84
1. Rapporter mv.	84
§ 26. Overdragelse av undersøkelsesrett	84
1. Oversikt	85
2. Første ledd – overdragelsesretten	85
3. Annet ledd – ikke flere rettigheter på samme hånd	85
4. Tredje ledd – frist for avhending	86
5. Undersøkelsestillatelsen som pantobjekt?	86

6. Andre ervervsformer	87
§ 27. Likestilling av personer og selskaper med søker	87
1. Formål	87
2. Første ledd – identifikasjonskretsen	88
3. Annet ledd – konkrete unntak	89
 Kapittel 5	
Utvinningsrett til grunneiers mineraler	90
§ 28. Avtale om utvinningsrett	90
1. Utvinning av grunneiers mineraler etter avtale med grunneier	90
2. Standardavtalens løsninger	91
3. Ekspropriasjon av utvinningsrett	91
4. Utvinningsretten som eget formuesgode – tinglysing	92
 Kapittel 6	
Utvinningsrett til statens mineraler	93
1. Utvinningsrett og grunneiers rettigheter	93
2. Tidligere rett	93
§ 29. Søknad om utvinningsrett	93
1. Oversikt	94
2. Første ledd – søknad og avgjørelse	94
3. Annet ledd – søknaden omfatter areal utenfor søkers undersøkelsesområde	96
4. Tredje ledd – flere utvinnere	96
5. Fjerde ledd – forskriftshjemmel	97
§ 30. Utvinningsrett i Finnmark	97
1. Oversikt	97
§ 31. Utvinningsområdet	98
1. Bakgrunn	98
2. Forskriftens regler	98
§ 32. Utvinningsrettens innhold	98
1. Bakgrunn	99
2. Første ledd første punktum – rett til alle statens mineraler	99
3. Første ledd annet punktum – inngrep overfor grunneiers mineraler	99
4. Annet ledd første punktum – utnyttelsen av rettmessig utbrutte grunneiermineraler	100
5. Annet ledd annet til fjerde punktum – drift på grunneiermineraler	100
6. Utvinnerens rettigheter for øvrig	101
§ 33. Opphør av utvinningsrett	102
1. Bakgrunn	102
2. Første ledd – opphørsregler	102
3. Annet ledd første punktum – forskyvning fra vedtaks- til søknadstidspunkt	103
4. Annet ledd annet punktum – arealmodifikasjoner	103
§ 34. Forlengelse av utvinningsrett	103
1. Oversikt	103
§ 35. Overdragelse av utvinningsrett	104

1. Utvinningsretten er overdragbar	I04
2. Godkjennelse – tidligere lov: konsesjon	I04
3. Hva fanges opp av «overdragelse»?	I04
4. Panterett og kreditorbeslag	I04
§ 36. Tinglysing	I05
1. Oversikt	I05
2. Første ledd – utvinningsrett skal tinglyses	I05
3. Annet ledd første punktum – rettsvernsregler ved overdragelse og pantsettelse	I05
4. Annet ledd annet punktum – andre rettsstiftelser enn overdragelse og pantsettelse	I06
5. Særlig om kreditorbeslag	I06
6. Utnyttelse av panteretten	I07
7. Tredje ledd – forskriftshjemmel	I07

Kapittel 7

Ekspropriasjon	I08
1. Oversikt over kap. 7	I08
2. Tinglysing og matrikulering	I08
§ 37. Ekspropriasjon av grunneiers mineraler	I08
1. Oversikt	I09
2. Første ledd – undersøkelsesfasen	I09
3. Annet ledd – erverv av forekomst og rettigheter for utvinning	I10
4. Område unntatt fra leting og undersøkelse	I11
5. Forholdet til plan- og bygningslov – og annen lovgivning	I11
6. Tredje ledd – forutgående undersøkelse	I11
7. Fjerde ledd – vilkårssetting	I12
8. Saksbehandling, vederlag og iverksettelse	I12
§ 38. Ekspropriasjon av grunn og rettigheter for undersøkelse og utvinning av statens mineraler	I12
1. Bakgrunn	I13
2. Første ledd – utvidet undersøkelsesrett	I13
3. Annet ledd – utvinning og ekspropriasjon	I14
4. Tredje ledd – vilkår	I14
5. Flere eiere eller brukere berøres	I14
6. Forholdet til plan- og bygningslov	I14
7. Saksbehandling, vederlag og iverksettelse	I14
8. Undersøkelse og utvinning på offentlig grunn	I15
§ 39. Erstatning	I15
1. Oversikt	I16
2. Første ledd – grunneiers forekomst	I16
3. Annet ledd – grunn og rettigheter, oversikt	I18
4. Erstatningsutmåling – grunnerverv	I19
5. Status for rettighetshavere i det eksproprierede areal	I20
6. Erstatningsutmåling – utvinneren får rettigheter, ikke eiendomsrett	I21

7. Tredje ledd – hovedregel: årlige erstatningsbeløp	121
8. Fjerde ledd – revurdering av erstatning	121
9. Femte ledd driftsnedleggelse	121
10. Sikkerhet for de løpende betalinger	122
§ 40. Alminnelige ekspropriasjonsregler	122
1. Oversikt	122
2. Oreigningsloven og skjønnsloven	123
3. Ekspropriasjon vedrørende begrensede rettigheter	124
4. Ekspropriasjonerstatningsloven	124
5. Annet ledd	124
6. Tredje ledd – særregler for Finnmark	125
7. Saksomkostninger	126
8. Tinglysing og matrikulering	126

Kapittel 8

Drift	127
I. Pantespørsmål i driftsfasen	127
§ 41. Bergfaglig forsvarlig drift	127
1. Det bergfaglig forsvarlige	127
2. Nærmere om faglige kvalifikasjoner – minl.forskriften kap. 3	128
3. Godkjenning av faglig kompetanse for EØS-borgere – minl.forskriften kap. 4.	129
§ 42. Meldepliktige uttak	129
1. Oversikt	129
2. Første ledd – meldeplikt	130
3. Annet ledd – driftsplan	130
§ 43. Konesjonspliktige uttak (driftskonesjon)	130
1. Oversikt	131
2. Første ledd – hovedregel med to unntak	131
3. Konesjonsøknaden	132
4. Annet ledd – avgjørelsen av søknaden	132
5. Kombinasjon av ekspropriasjons- og driftskonesjonsøknad	134
6. Særlig om forholdet til plan- og bygningslov	134
7. Tredje ledd – varighet og revisjon	134
8. Særregler for Finnmark	135
9. Femte ledd – forskriftshjemmel	135
§ 44. Melding om igangsetting og stans av drift	135
I. Oversikt	136
§ 45. Bortfall av driftskonesjon	136
1. Bortfall av driftskonesjon – ingen eller avbrutt virksomhet	136
2. Bortfall av driftskonesjon – andre grunner	137
3. Tidsbegrenset driftskonesjon	137
§ 46. Opplysninger om drift	137
I. Forskriftshjemmel – og utnyttelsen av denne	137

Kapittel 9

Generelle bestemmelser	I 39
§ 47. Områder unntatt fra leting og undersøkelse	I 39
1. Oversikt	I 39
2. Første ledd – markaloven	I 39
3. Annet ledd – samtykke til leting og undersøkelse	I 40
4. Nærmere om de unntatte områder	I 40
5. Tredje ledd – utvidet vern gjennom forskrift	I 42
6. Fjerde ledd – dispensasjonsmulighet vedrørende statens mineraler	I 42
§ 48. Varsomhetsplikt	I 42
1. Beskyttelse av miljøet	I 42
§ 49. Sikringsplikt	I 43
1. Første ledd – hovedregelen om sikringsplikt	I 44
2. Annet ledd – plikt vedrørende «tidligere arbeider»	I 45
3. Tredje ledd – en varig forpliktelse	I 45
4. Fjerde ledd – forskriftshjemmel	I 45
5. Oppfyllelessikring	I 45
§ 50. Oppryddingsplikt	I 45
1. Oversikt	I 46
2. Oppryddingsplikten – når og i hvilket omfang?	I 46
3. Ansvar for andre?	I 47
4. Standardavtalen	I 48
§ 51. Dekning av kostnader ved opprydding og sikring	I 48
1. Oversikt	I 48
2. Minl.forskriften kap. 2	I 49
3. Fremsettelse av sikringskrav	I 50
§ 52. Erstatningsplikt	I 50
1. Oversikt	I 51
2. Første ledd – leters erstatningsansvar	I 51
3. Annet ledd – undersøkers erstatningsansvar	I 51
4. Tredje ledd – tvisteløsning ved skjønn	I 52
5. Skade og ulempe på drifts- og avviklingsstadiet	I 52
§ 53. Skjønn	I 52
1. Første ledd – rettslig skjønn	I 52
2. Annet ledd – skjønnsutgifter	I 53
3. Omkostninger ved overskjønn og anke	I 54
4. Tredje ledd – skjønnsretten har utvidet kompetanse	I 54
§ 54. Krav til søknader og bruk av elektronisk kommunikasjon	I 54
1. Hjemmel for forskrifter	I 55

Kapittel 10

Gebyrer og avgifter	I 56
1. Oversikt over kap. 10	I 56
2. Grunneiers mineraler	I 56
§ 55. Behandlings- og tilsynsgebyr	I 56

1. Gebyrer – faktiske kostnader	157
§ 56. Årsavgift til staten.	157
1. Oversikt	158
2. Første ledd – årsavgift for undersøkelses- og utvinningsrett	158
3. Annet ledd – betalingsfrister og sanksjoner	158
4. Tredje ledd – forskriftshjemmel	158
5. Fjerde ledd – hjemmel for driftsavgift	159
§ 57. Årsavgift til grunneieren	159
1. Bakgrunn	159
2. Grunneier-begrepet	159
3. Første ledd – beregning og betaling	160
4. Annet ledd – flere grunneiere	160
5. Tredje ledd – tvisteløsning ved skjønn	160
6. Fjerde ledd – forskriftshjemmel	161
§ 58 Forhøyet grunneieravgift i Finnmark	161
1. Forhøyet avgift i Finnmark	161
 Kapittel II	
Tilsyn	162
1. Oversikt	162
§ 59. Tilsyn	162
1. DMFs oppgaver	163
2. Bokstav a – bergforsvarlig virksomhet	163
3. Bokstav b – vilkår, driftsplan og pålegg	163
4. Bokstav c – sikring og opprydding	163
5. Bokstav d – forurensning og miljø	163
§ 60. Undersøkelser og rett til opplysninger ved tilsyn	163
1. Generelt	164
2. Første ledd – befaring	164
3. Annet ledd – tiltakshavers plikter	164
4. Tredje ledd – utgiftsdekning	165
§ 61. Internkontroll	165
1. Internkontroll	165
 Kapittel I2	
Forvaltningstiltak og administrative sanksjoner.	166
1. Oversikt	166
§ 62. Pålegg	166
1. Pålegg – retting/stansning	166
§ 63. Umiddelbar iverksetting ved Direktoratet for mineralforvaltning	167
1. Oversikt	167
2. Første ledd – DMF-tiltak etter at pålegg er gitt	167
3. Annet ledd – tiltak ved «overhengende fare»	168
4. Tredje ledd – omkostningsansvaret	168
§ 64. Midlertidig stans av virksomheten	168

1. Generelt – forholdet til § 63	168
2. Første til tredje ledd	169
§ 65. Endring og tilbakekall av tillatelse mv.	169
1. Generelt	169
2. Første ledd – virkemidler og forutsetninger.	170
3. Første ledd bokstav a – overtredelser	170
4. Første ledd bokstav b – uoppfylte pålegg	171
5. Første ledd bokstav c – mangelfull informasjon	171
6. Første ledd bokstav d – forutsetningsbrist.	171
7. Første ledd bokstav e – alminnelig forvaltningsrett.	171
8. Annet ledd om tidsbegrensninger.	171
9. Tredje ledd om relevante momenter for avgjørelsen	171
10. Fjerde ledd – forskriftshjemmel.	172
§ 66. Tvangsmulkt	172
1. Innledning	172
2. Første ledd – alminnelig karakteristikk	172
3. Annet ledd – når tvangsmulkten fastsettes og når den løper.	173
4. Tredje ledd – hvem er ansvarlig	173
5. Fjerde ledd – inndrivelse.	173
6. Femte ledd – forskriftshjemmel, som er utnyttet.	174
§ 67. Overtredelsesgebyr	174
1. Overtredelsesgebyr – et pønalt preg.	175
2. Første ledd – generelle vilkår for ileggelse av gebyr	175
3. Annet ledd – utmålingskriterier	175
4. Tredje ledd – tvangsgrunnlag for utlegg	176
5. Fjerde ledd – forskriftshjemmel	176

Kapittel 13

Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser	177
§ 68. Ikrafttredelse	177
1. Ikrafttreden	177
§ 69. Overgangsbestemmelser	177
1. Generelt	178
2. Nr. 1 – ikke avgjorte søknader.	178
3. Nr. 2 – mutingsbrev	178
4. Nr. 3 – utmål	178
5. Nr. 4 – særregel vedrørende § 20.	179
6. Nr. 5 – virksomhet med driftskonsesjon	179
7. Nr. 6 – øvrige «drivere»	179
8. Nr. 7 – kostnader ved opprydding og sikring	179
9. Nr. 8 – årsavgiftsregulering	179
§ 70. Endringer i andre lover.	179
1. Oversikt.	179

DEL III

Bergverksordningen for Svalbard – en oversikt	183
Kongelig resolusjon 7. august 1925 [bergverksordningen for Svalbard]	184

DEL IV

Undersjøiske mineraler – andre enn petroleum	201
Lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster . . .	202

DEL V

Høringsbrev av 2017 og utkast til ny lov om mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen.	209
Forskrift 23. desember 2009 nr. 1842 til mineralloven.	212
Standardavtale mellom grunneier og bergindustri	225
Forkortelser	229
Litteratur	230
Domsregister	231
Lovregister	232
Saksregister	242